

Advies betreffende: **Aanvullende voorschriften HIV en proefdieren**

Kennisgever:

COGEM kenmerk
CGM/021017-04

BGGO nummer

Datum advies
17 oktober 2002

Inleiding

In een eerder advies heeft de COGEM geadviseerd betreffende de kennisgeving GGO 00-105/1 betreffende het gebruik van retrovirussen (SIV/HIV) in associatie met apen. Destijds zijn deze handelingen ingeschaald op DII niveau met een reeks aanvullende voorschriften zoals hieronder weergegeven:

- a) het verblijf wordt betreden via een sluis bestaande uit een douchecel gelegen als enige doorgang tussen een 'schone' en een ingeperkte kleedruimte;
- b) het dierverblijf is voorzien van een waterdichte vloer waarin een afvoer voor urine en feces is aangebracht;
- c) er is een gesloten systeem voor opvang van water, urine en feces geïnstalleerd, waarin voorzieningen zijn getroffen tegen overstroming. Het opgevangen materiaal kan ontsmet of gesteriliseerd worden. De ontluchting van het systeem is voorzien van een HEPA-filter;
- d) vacuümleidingen zijn voorzien van een hydrofoob absoluut-filter of van een gelijkwaardige voorziening;
- e) de waterleiding is voorzien van een terugslagklep of een breek tank;
- f) in het dierverblijf wordt een onderdruk gehandhaafd van tenminste 30 Pa ten opzichte van de heersende atmosferische druk. In de luchtafvoer is een HEPA-filter aanwezig;
- g) het verblijf is zodanig uitgevoerd dat desinfectie door middel van fumigatie plaats kan vinden;
- h) een verbrandingsoven of een andere effectieve voorziening voor de vernietiging van kadavers en kadaverresten is beschikbaar. Een doorgeefautoclaaf of een gelijkwaardige installatie wordt aanbevolen;
- i) het dierverblijf staat onder toezicht;
- j) met uitzondering van materiaal dat in biologisch actieve staat moet blijven, mag geen dierlijk materiaal uit het verblijf worden verwijderd alvorens het volgens een gevalideerde methode is ontsmet;
- k) dieren die geen deel uitmaken van een experiment mogen niet in het dierverblijf aanwezig zijn;
- l) beschermende handschoenen, neus-, en mondkapjes en veiligheidsbril worden gedragen;
- m) volledige beschermende kleding en apart schoeisel wordt gedragen. De kleding wordt in het dierverblijf of in de sluis achtergelaten en ontsmet voordat deze wordt gewassen. Het schoeisel blijft na gebruik in het verblijf of in de sluis achter;
- n) bij het verlaten van het verblijf is douchen verplicht;

o) alle afvalwater wordt ontsmet met een gevalideerde methode.

Een aantal COGEM-leden en de aanvrager zelf hebben aangegeven dat sommige van de aanvullende voorschriften onrealistisch zijn aangezien het achterwege laten van een aantal voorschriften geen verhoogd risico voor mens en milieu zal opleveren.

Overweging en Advies

Voor HIV patiënten in ziekenhuizen en ook in dagelijkse omgang met patiënten is het een geaccepteerd standpunt dat HIV en verwanten niet via de lucht overgebracht kunnen worden. Er is geen reden om aan te nemen dat dit voor proeven in apen niet zou gelden. HIV besmettingen kunnen alleen overgedragen worden via intensief contact lichaamsvloeistoffen zoals bloed, sperma en slijmvliesuitscheidingen. SIV is nauw verwant aan HIV en wordt via dezelfde besmettingswegen overgebracht. De COGEM is van mening dat de kans op verspreiding van SIV/HIV door proefdieren, bijvoorbeeld door rhesusapen, via de lucht verwaarloosbaar klein is. Ter vervanging van de eerder vernoemde voorschriften adviseert de COGEM daarom de onderstaande aanvullende voorschriften:

- a) het verblijf wordt betreden via een sluis als enige doorgang tussen een 'schone' en een ingeperkte kleedruimte. In de sluis is een wasbak aanwezig waar de handen gewassen dienen te worden;
- b) het dierverblijf is voorzien van een waterdichte vloer;
- c) het afvalwater en opgevangen materiaal kan ontsmet of gesteriliseerd worden;
- d) de waterleiding is voorzien van een terugslagklep of een breektank;
- e) het verblijf is zodanig uitgevoerd dat desinfectie kan plaatsvinden;
- f) een verbrandingsoven of een andere effectieve voorziening voor de vernietiging van kadavers en kadaverresten is beschikbaar;
- g) dieren die geen deel uitmaken van een experiment mogen niet in het dierverblijf aanwezig zijn;
- h) beschermende handschoenen, neus-, en mondkapjes, veiligheidsbril en apart schoeisel dienen te worden gedragen. De beschermende kleding wordt in het dierverblijf of in de sluis achtergelaten en ontsmet voordat deze wordt gewassen. Het schoeisel blijft na gebruik in het verblijf of in de sluis achter.

Opgemerkt moet worden dat indien er gewerkt wordt met andere virussen dan retrovirussen, er andere aanvullende voorschriften gelden dan hierboven weergegeven.